

Õuesõpe Merivälja Koolis

Taust

Merivälja Koolis on tänu oma heale asukohale looduse keskel tegeletud õuesõppega juba pikka aega. Loodusõpetuse tunde on läbi viidud kooliaias, Merivälja pargis, lähedalasuvas Soosepa rabas või Pirita rannametsas. Õpilased on külastanud looduskeskusi Sagadis, Viimsis, lahemaal, Matsalus, Murastes ja Tallinna Botaanikaaias. Tegevused on toimunud koos klassiõpetajaga ja vastavalt loodusõpetuse programmile. Alates 2012/2013 õppeaastast toimub tegevus tervele koolile kokkulepitud päeval 1 kord õppeveerandis ja see on ühendatud teiste õppeainetega.

Eesmärk

Uus põhikooli riiklik õppekava püstitab uued nõuded ka kooli metoodilisele tööle. Õppeainete lõimumine on uue õppekava üks tähtsamatest teemadest ja see eeldab koolis õpetajate ainetevaheliste töörühmade metoodilist koostööd.

Õpilaste jaoks on seoste loomine õppeainete tasandil vajalik ja oluline. Iga õppeaine on ühtaegu nii omaette tervik kui ka osa õppekavast. Erinevate õppeainete integreerimine tervikuks aitab õpilasel ainet paremini omandada, luua tervikpilti ja seosed erinevate õppeainete vahel.

Õuesõpe on tunni vorm, mida on võimalik siduda praktiliselt iga ainega. Tänu praktilisele tegevusele omandavad õpilased õppematerjali paremini ja see jääb meelde. Kõigil õpilastel on võimalik saavutada eduelamust. Laste meeskonnatöö oskus suureneb. Valmib praktiline töökava, mida on võimalik kasutada ka järgnevatel aastatel ja seda on võimalik huvilistele meili teel jagada.

Kirjeldus

Õuesõppe päevad toimusid 15.okt 2012, 28.nov 2012, 6.märtsil 2013 ja 24.aprillil 2013.

Nendel päevadel õppetunde kooli ruumides ei toimunud ja kõik õpilased olid haaratud tegevustega väljaspool kooli. Nendele päevadele eelnesid klassiõpetajate ja vastavas klassis tunde andvate aineõpetajate koosolekud, kes kooskõlas õppekavaga leidsid teemad, mida õuesõppepäeval käsitleda. Ülesandeks oli mitte ainult loodusõpetuse tunni läbiviimine, vaid koos aineõpetajatega kogu päeva õues või looduskeskuses tegutseda. Tegevused toimusid paralleelklassidele üheaegselt.

15.oktoober

1.klass, klassiõpetaja, muusika ja kehalise kasvatuse õpetaja

Teema: Sügis linnas ja aias.

Koht: Merivälja park

Tegevused:

Loodusõpetus: teel parki vaadeldi ja võrreldi erinevaid aedu. Pargis toimus erinevate taimede vaatlus. Töölehtede täitmine.

Matemaatika: parem, vasak, võrdlemine, pikem lühem jne. Kuna tegevused toimusid rühmades, siis lepiti kokku kohtumise ajad: täistunnid, pooltunnid.

Kunstiõpetus: värvid looduses

Inglise keel: taimede nimetused, suhtlemine

Muusikaõpetus: millistest puudest tehakse pille, loodushelid, helide tekitamine looduslike vahendite abil.

Liiklus: liikumine tänaval

Kehaline kasvatus: Looduslike vahenditega täpsus- ja kaugusvisked (kivid, käbid), Võimlemisharjutused lindude ja loomade liigutustega. Looma- ja lindudeteemalised liikumismängud.

2.klass, klassiõpetajad, inglise keele ja kehalise kasvatusõpetaja

Teema: Parkmets, puud, põõsad, puhmad, mererand

Koht: mererand, Pirita rannamets

Tegevused:

Inglise keel: mereloomad ja linnud

Kehaline kasvatus: kiviviske harjutamine merre

Liiklus: liikumine tänavatel

3.klass, klassiõpetajad, inglise keele õpetaja, kehalise kasvatusõpetaja

Teema: tee valmistamine taimedest

Koht: Nõva RMK Loodusmaja

Tegevused:

Loodusõpetus: taimed, haigused ja ravimine mitmesuguste teedega

Inglise keel: tööleht metsataimede kohta, ingliskeelsete laulude laulmine bussis

Kehaline kasvatus: riviharjutused, ussikõnd, hiilimine haldjatemaal

Matemaatika: taimede kõrgused, sammudega mõõtmine, taimede kasvuiga

4.klass, klassiõpetajad, inglise keele õpetaja

Teema: Maailmaruum

Koht: Energia Avastuskeskus

Tegevused:

Loodusõpetus: maailmaruum, planeedid, näituse külastamine ja õpetaja selgitused

Inglise keel: kosmoseteemalised sõnad ja väljendid, töölehtede täitmine

Matemaatika: planeetidevaheliste kauguste arvutamine

5.klass, klassiõpetajad, kehalise kasvatusõpetaja

Teema: Vesi

Koht: Tabasalu looduspark, Keila Juga, Treppoja, Vääna jõgi, Türisalu pankrannik

Tegevused:

Loodusõpetus: Vesi, selle omadused, kasutamine, vee-elustik

Tööõpetus: looduslikest materjalidest meisterdamine

Kehaline kasvatus: kaugus- ja täpsusvisete harjutamine kividega

6.klass, klassiõpetaja, kehalise kasvatusõpetaja

Teema: Läänemeri

Koht: Silma Õpikoda

Tegevused:

Loodusõpetus: meres elavad loomad, toiduahelad, merereostus

Kehaline kasvatus: kuna puhkealal olid vahendid, siis toimusid lõuatõmbamised, kätekõverdused

Eesti keel: Läänemereteemaliste sõnadega luuletuste kirjutamine grupitööna

28. november

1.klass, klassiõpetaja, kehalise kasvatusõpetaja, muusikaõpetaja

Teema: Avastusretk looduse igapäevaellu

Koht: Muraste Looduskool

Tegevused:

Loodusõpetus: muutused looduses, looduse valmistumine talveks (talveuni, varude kogumine), taimed hilissügisel

Eesti keel: töölehtede täitmine päevakohaste sõnade leidmisega, lausete koostamisega. Loodusteemalistele küsimustele vastates said lapsed tähekaardi, millest päeva lõppedes pandi kokku sõna Muraste Looduskool.

Kehaline kasvatus: jälgede otsimine, orienteerumine metsas. Looma- ja lindudeteemalised liikumismängud.

Matemaatika: öö ja päeva pikkuse võrdlemine, loomade jälgede mõõtmine, puude ümbermõõtude leidmine ja võrdlemine.

Muusikaõpetus: talvelaulude laulmine

2.klass, klassiõpetaja, kehalise kasvatusõpetaja

Teema: Eesti loomad

Koht: Tallinna Loomaaed

Tegevused:

Loodusõpetus: Eesti loomade elukeskkond, toitumine, käitumine

Kehaline kasvatus: orienteerumine kaardi järgi loomaaia territooriumil

Matemaatika: kella tundmine, kohtumine kokkulepitud ajal

Eesti keel: suuline väljendusoskus, rühmad tegid kokkuvõtet nähtud loomadest, info leidmine ja lugemine töölehtedelt ning loomade juures olevatelt infotahvlitelt ja vajalike vastuste kirjapanek

Tööõpetus: kogutud puulehtede kuivatamine ja hiljem kompositsioonide valmistamine

Inglise keel: loomade nimetuste õppimine

3.klass, klassiõpetaja, inglise keele ja kehalise kasvatusõpetaja

Teema: Eestis ja mujal elavad imetajad

Koht: Tallinna Loomaaed

Tegevused:

Loodusõpetus: klassis õpitu kinnistamine, vastuste otsimine töölehtede küsimustele

Kehaline kasvatus: orienteerumine kaardi järgi loomaaia territooriumil

Matemaatika: kella tundmine, kohtumine kokkulepitud ajal

Inglise keel: loomade nimetuste õppimine

4.klass, klassiõpetaja, inglise keele õpetaja, kehalise kasvatusõpetaja

Teema: Kaardiõpetus

Koht: Kadrioru park

Tegevused:

Loodusõpetus: kaart, kaardimõõt, ilmakaared, kompass, orienteerumine pargis, puude ja ilmakaarte tundmine

Eesti keel: kontrollpunktides teemakohaste keeleülesannete lahendamine, funktsionaalne lugemine, ülesannetest arusaamine

Kehaline kasvatus: jooksmine ühest punktist teise

Matemaatika: sammupikkuste mõõtmine, vahemaade arvestamine

5.klass, klassiõpetaja, kehalise kasvatuse õpetaja

Teema: Õhk

Koht: Eesti Vabaõhumuuseum ja Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut

Tegevused:

Ajalugu: mängiti orienteerumismängu, mille tulemusena saadi vastused Eesti ajalugu puudutavatele töölehtedele. EMHI-s vanade ilmaennustamise vahendite uurimine.

Loodusõpetus: EMHI-s tehti ilmavaatlusi, tutvuti tehnoloogiaga

Kehaline kasvatus: liikumine, jooksud mängu ajal

Matemaatika: sajand, aastaarvude liitmine, lahutamine

6.klass, klassiõpetaja, kehalise kasvatuse õpetaja

Teema: Sissejuhatus taimede paljunemisse ja levimisse

Koht: Tallinna Botaanikaaed

Tegevused:

Loodusõpetus: tutvumine Botaanikaaia taimedega, taimede paljunemine, seemnete levik

Kehaline kasvatus: võimlemisharjutused ja jooks Botaanikaaia territooriumil olevatel treppidel

Kunstiõpetus: viljade ja seemnete joonistamine töölehtedele

6.märts

1.klass, klassiõpetajad, muusikaõpetaja

Teema: Meie meeled

Koht: Eesti Loodusmuuseum, Tallinna vanalinn

Tegevused:

Loodusõpetus: Loodusmuuseumis toimus tund meelte teemal. Lisaks sai külastatud ka muuseumi püsiekspositsioone ja näitusi (nt hetkel oli seal mineraalide näitus, mis sobis samuti väga hästi tööraamatu lk 70 (vedel ja tahke) ja lk 50-53 (elus ja eluta; materjalid) teemadega. Seal oli lastele kõige põnevam see, et sai mineraale mikroskoobi all vaadelda. Õpiti tundma looma ja lindu tema välimuse või hääle järgi; arvati ära, mis niimoodi lõhnab, mis maitse on porgandil või sibulal, mis asi see on, mida katsutakse.

Kunstiõpetus: Hetkel oli seal ka avatud National Geographicu allveefotograafi Brian Skerry fotonäitus ookeni põhjast ja seal elavatest kaladest ja fotokunst on õppekavas olemas.

Ajalugu: jalutuskäigul räägiti kaitsetornidest ja –müürist, mere asukohast sajandeid tagasi, Paksust Margareetast, Kolmest Õest, kaupmehe elamu plaanist, Raekoja platsi toimunud turust Vanast Toomasest jne. Külastati ka Tallinna Linnateatrit, kus sai keskaegse maja sisustusega tutvuda.

Muusikaõpetus: lauldi Raekoja platsil õpitud laule

2.klass, klassiõpetajad,

Teema: Muuseumid ja teater

Koht: KUMU

Tegevused:

Kunstiõpetus: kunstinäituse külastamine, kunsti hoidmine, teatrilava kujundamine etenduseks, dekoratsioonide värvimine

Ajalugu: portreemaalide vaatamine ja vestlus erinevatest ajastutest

Eesti keel: etenduse korraldamine maali põhjal, suuline väljendusoskus, enda kujundatud lava järgi etendusest jutustamine

Kehaline kasvatus: tantsude improviseerimine maali põhjal

Liiklus: käitumine ühistranspordis, liikumine tänavatel

Matemaatika: bussiplaani lugemine, kella tundmine, aja planeerimine KUMU juurest bussipeatuseni, et jõuda õigeaegselt peatusesse

3.klass, klassiõpetajad, inglise keele õpetaja

Teema: Toataimed ja tarbetaimed

Koht: Tallinna Botaanikaaed

Tegevused:

Loodusõpetus: Õpilased kuulavad, jutustasid, vastasid küsimustele, otsisid piltide järgi kasvuhoonest taimi, uurisid märke, et teada saada taimetele vajalikud kasvutingimused, joonistasid mõistatuste järgi tarbetaimi, otsisid haiguste raviks kirjelduste järgi õigeid ravimtaimi. Ülevaade loodusvöönditest.

Tööõpetus: toataimede potti istutamine

Kunstiõpetus: joonistati mõistatuste järgi tarbetaimi

Eesti keel: paljude selgitavate tekstide lugemine

Inglise keel: taimede nimetused inglise keeles, tegevuste kirjeldamine inglise keeles

4.klass, klassiõpetajad

Teema: Mikroskoop

Koht: Eesti Loodusmuuseum

Tegevused:

Loodusõpetus: mikroskoobi kasutamine, ainuraksete vaatlemine

Kunstiõpetus: ainuraksete joonistamine

Eesti keel: lünktekstidega töölehtede täitmine

5.klass, klassiõpetajad

Teema: Põhjasõda

Koht: Eesti Sõjamuuseum

Tegevused:

Ajalugu: Töötoa käigus tuli vaatluse alla Põhjasõja kaks peamist vastast Vene tsaar Peeter I ja Rootsi kuningas Karl XII. Üheskoos uuriti mõningaid sündmusi, mis kahe kuulsa valitsejaga Eestimaal aset on leidnud.

Tööõpetus: õpilased valmistasid Karl XII või Peeter I portreega magneti.

Matemaatika: aasta-arvude liitmine ja lahutamine

6.klass, klassiõpetaja, kehalise kasvatusõpetaja

Teema: Metsarahva talvised toimetused

Koht: Nõva Looduskeskus

Tegevused:

Loodusõpetus: kaasavõetud töölehtede alusel tuvastati metsloomade ja –lindude jälgi lumel, vanarahva kommetega tutvumine, looduse kummardamine, „metsahaldjatega suhtlemine“

Eesti keel: järelduste tegemine ja töölehtede kokkuvõtete esitamine kaaslastele, puude kohta kuuldud legendide jutustamine

24.aprill

1.klass, klassiõpetajad, ajaloo õpetaja

Teema: Vesi, aastaajad, vedelad ja tahked ained, terve ja puhas keha, muistendid ja legendid

Koht: Ülemiste Veepuhastusjaam

Tegevused:

Loodusõpetus: Tr lk 88-89 teemaga Vesi, TR lk 82-83 Kevad, TR lk 96-97 Aastaajad, Tr lk 70-71 vedalad ja tahked ained, Tr lk 58-59 Terve ja puhas keha. Vee puhastamine
Eesti keel: muistendid ja legendid Ülemiste järvest
Ajalugu: vee toomine linna vanasti
Matemaatika: busside sõiduplaanide uurimine, sõiduaegade arvutamine

2.klass, klassiõpetajad, kehalise kasvatuse õpetaja

Teema: Vabrik, tootmine

Koht: AS Premia Foods

Tegevused:

Eesti keel: ohutusnõuete lugemine, I klassi aabitsa pala „Jänes Juki sööb jäätist” meenutamine, jutustamine. (Lugu sellest, mis juhtus Jukiga, kui ta liiga palju jäätist sõi)

Matemaatika: korrutamine, jagamine, liiter. Arvutati karbi sees olevat jäätise hulka ridade ja veergude korrutisena ning püüti välja mõelda, kui mitme lapse vahel saaks neid jäätiseid võrdselt jagada. Samuti võrreldi erineva suurusega karpides olevate jäätiste koguseid, tutvuti ühikuga liiter. Kuna vabrikusse mindi lapsevanemate autodega, arvutati ka erinevaid variante laste mahutamiseks autodesse.

Loodusõpetus: vabrik, turg, keskkonnakaitse, masinad.

Inglise keel: loeti maitsta antud jäätise pealt inglisekeelset informatsiooni
Kunstiõpetus/tööõpetus: vaadeldi erinevaid pakendite kujundusi, uuriti, kuidas pinnalaotusest valmib käte vahel voltides karp.

Kehaline kasvatus: vaadeldi vabriku väravas olevat plaani ja orienteeruti selle abiga õigesse tehasehoonesse.

3.klass, klassiõpetajad, loodusõpetuse õpetaja

Teema: Mets - apteek ja toidusahver, kaardiõpetus.

Koht: Oandu Looduskeskus

Tegevused:

Loodusõpetus: puude vaatlemine, võrdlemine, taimede vaatlus, katsumine, nuusutamine, Lahemaa kaardi uurimine, matkaraja läbimine

Matemaatika: kauguste mõõtmine, võrdlemine, puude vanuste arvutamine (Eestis ja Ameerikas)

Eesti keel: funktsionaalne lisalugemine ravimtaimede kohta, legendi lugemine

Tööõpetus: kaseviha, luua, karjapasuna valmistamine, kasemahla võtmine

4.klass, klassiõpetajad

Teema: Seedeelundkond, seedimine, tervislik toitumine

Koht: koolimaja

Tegevused:

Loodusõpetus: Koostöö Tervise Arengu Instituudiga, vaadati õppefilmi inimese seedeelundkonnast ning toidu teekonnast kehas, järgnes toredate piltidega loeng, kus lastele räägiti tervislikust toitumisest, toidupüramiidist, tervisliku toitumise vajalikkusest jne.

Inglise keel: köögiviljad, puuviljad. Selle jaoks oli õpetajal lastele näidata video koos piltidega. Lapsed lugesid ja kuulasid sõna ning seejärel kordasid

Matemaatika: lapsed pidid arvutama näiteks mitu hammast on inimesel, mitu erinevat toitainet vajame iga päev või mitu liitrit vett on inimese kehas jne

Eesti keel: töölehed, kus õpilased pidid vastama küsimustele, mis olid koostatud filmi põhjal lugemine, kirjutamine, lauseehitus

5.klass, klassiõpetajad

Teema: Kivimid

Koht: Kohtla kaevanduspark

Tegevused:

Loodusõpetus: mitmekülgse infoküllase teave põlevkivi tekkimisest, kaevandamisest, kasutamisest, energiatootmisest ja keskkonnanahoiust

Ajalugu: kaevanduspargi ajalugu

Matemaatika: arvutasime välja rongi liikumise kiiruse, kaevanduskäikude pikkuse, kaevanduse pindala

Kehaline kasvatus: väliterritooriumil läbiti liikumisrada, kus lapsed said teha nii osavus-kui tasakaaluharjutusi.

6.klass, klassiõpetaja, kehalise kasvatusõpetaja, matemaatikaõpetaja

Teema: Taimed ja linnud:

Koht: koolimaja, Merivälja park

Tegevused:

Loodusõpetus: vaadati slaidiprogrammi „Puudest algab mets“, pargis täideti töölehti

Matemaatika: diagrammid (kasutati statistilisi andmeid puude, põõsaste leviku kohta jms)

Eesti keel: klassiruumis tehti kokkuvõtted loodusvaatlustest ja esineti kaaslastele

Teo uudsus

Siiani on klassiõpetajad õppeprogrammi järgi käinud loodusõppekeskustes ja õppekäikudel vastavalt oma töökavale ja tavaliselt ei ole saanud selleks kaasa kutsuda teisi aineõpetajaid. See on tinginud osade tundide ärajäämist ja tunniplaani muudatusi. Nüüd kui kogu kool on õuesõppega haaratud, saavad sellest päevast osa võtta ka aineõpetajad ja lisaks loodusõpetusele saab sellel päeval kinnistada ka teisi aineid (kehaline kasvatus, inglise keel, matemaatika, muusika jne).

Teo olulisus

Õpilased omandavad õppematerjali paremini, tänu kogemusele jääb see paremini meelde ja õpetajate abiga leitakse seoseid igapäevaeluga. Õpetaja ja õpilased teevad koos meeskonnatööd. Tihti on õppepäevadel kaasas ka lapsevanemad, kes saavad sellest väga hea kogemuse.

Mõju tulemustele

Kui hiljem on kontrollitud õpilaste teadmisi, siis õuesõppepäeval omandatud teadmised on paremini kinnistunud, kuna lapsed on need teemad tegelikult elus läbi võtnud, oma käega katsunud, meeltega tunnetanud ja igapäevaeluga seostanud. Kui klassis võib teinekord esineda distsipliiniprobleeme ja tähelepanematust, siis õuesõppepäevadel saavad kõik lapsed olla tegevuses ja saada oma töö tulemustest eduelamusi, mida tavatunnis ei pruugi niipalju juhtuda.

Rakendatavus teistes koolides

Meie idee on selle õppeaasta jooksul hästi käima läinud. Kavatseme seda kindlasti ka järgmisel aastal jätkata, kuna nüüd on juba kogemus olemas. Plaanis on suve jooksul põhjalikumalt õpetajate töökavad üle vaadata, et leida õpilastele rohkem isetegemise/proovimise võimalusi. Ja võib olla mitte enam niipalju kaugemates õppekeskustes, kui oma kooli ruumides praktikumidena.

Õuesõpe pakub väga palju erinevaid võimalusi koolitundide näitlikustamiseks ja tavapärasest rutiinist pääsemiseks. Sellised tunnid on õpilasi arendavad ning aitavad luua seoseid erinevate õppeainete vahel.

Õuesõpet võib aineõppesse sisse tuua iga õpetaja, võttes aluseks ainekava teemad, läbivad teemad või arendatavad pädevused.

Oleme valmis seda kokkuvõtet teistele koolidele jagama, et klassiõpetajad saaksid oma õuesõpet samamoodi korraldada.